

64 INVESTIGATIO PERTURBATIONUM

$$\left\{ \begin{aligned} & -\frac{1}{2} g' \sin v \\ & + \left(\frac{1}{2} g - \frac{1}{2} g'' \right) \sin. (u-v) + \frac{1}{8} k (6h - h'' + 2g - g') \sin. (u-2v) \\ & + \left(\frac{1}{2} g - \frac{1}{2} g'' \right) \sin. (u+v) + \frac{1}{8} k (2h - 3h'' + 2g - g') \sin. (u+2v) \\ & + \frac{1}{4} (3g - g'' \sin. (2u-v) + \frac{1}{2} k (2h - 2h'' - g' + g'' \sin. 2u \\ & + \frac{1}{2} g - 3g'' \sin. (2u+v) + \frac{1}{2} k (3h - h'' + g - g'' \sin. (2u-2v) \\ & + \frac{1}{2} k (h - 3h'' + g - g'' \sin. (2u+2v) \end{aligned} \right.$$

§. LXXXV. Pro motu aphelii autem habebimus negligendis simili modo minimis terminis, & pro $a \sqrt{a}$ scribendo $ib \sqrt{b}$;

$d\varphi - dv = \frac{nbdd\omega}{f^3 k} (M(2 \sin. v + \frac{1}{2} k \sin. 2v) - N \cos. v)$;
 quæ expressio, si loco M & N valores erui substituantur, abibit in formam sequentem

$$\frac{d\varphi - dv}{d\omega} = -\frac{nbdb}{cck} \left(\frac{1}{2} \cos. (u-v) - \frac{1}{2} \cos. (u+v) + \frac{1}{4} k \cos. (u-2v) - \frac{1}{4} k \cos. (u+2v) \right)$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{8} \cos. v \\ & + \frac{1}{2} g' \cos. (u-v) + \frac{1}{2} k (g+h) \\ & + \frac{1}{2} g' \cos. (u+v) \\ & - \frac{1}{2} g'' \cos. (2u-v) + \frac{1}{2} k (g+h) \cos. 2v \\ & + \frac{1}{2} g'' \cos. (2u+v) \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} k (g' + h') \cos. x \\ & + \frac{1}{2} k (g' + h') \cos. (u-2v) \\ & + \frac{1}{2} k (g' + h') \cos. (u+2v) \\ & + \frac{1}{2} k (g'' + h'') \cos. 2u \\ & + \frac{1}{2} k (g'' + h'') \cos. (2u-2v) \\ & + \frac{1}{2} k (g'' + h'') \cos. (2u+2v) \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} g' \cos. v \\ & + \frac{1}{4} (6g - g') \cos. (u-v) + \frac{1}{2} k k \\ & + \frac{1}{4} (2g - 3g') \cos. (u+v) \\ & + \frac{1}{4} (3g'' - g'' \sin. (2u-v) + \frac{1}{2} k k \cos. 2v \\ & + \frac{1}{4} (3g'' - 3g'' \sin. (2u+v) \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} k (2h + h') \cos. u \\ & + \frac{1}{2} k (6h - h'' - 2g - g') \cos. (u-2v) \\ & + \frac{1}{2} k (2h - 3h'' + 2g - g') \cos. (u+2v) \\ & + \frac{1}{2} k (3h'' - h'' + h'' \cos. 2u \\ & + \frac{1}{2} k (3h'' - h'' + h'' \cos. 2u - 2v) \\ & + \frac{1}{2} k (h - 3h'' + g - g'' \cos. (2u-2v) \\ & + \frac{1}{2} k (h - 3h'' + g - g'' \cos. (2u+2v) \end{aligned} \right.$$

§. LXXXVI. Restat ut simili modo variationes, quibus cum longitudo linear nodorum π , tum inclinatio G sint obnoxia, exprimat: Ac neglecta quidem excentricitate planetæ perturbantis e , ut sit $y = c$ & $x = b(1 + k \cos. v)$, erit $d\pi = -nibcd\omega$ & $(1 + k \cos. v) (\frac{1}{\tau} - \frac{1}{\tau'}) \sin. (\varphi - \pi) \sin. (\theta - \pi)$;
d. l tang.

MOTUS PLANETARUM. 65

d. l tang. $p = -nibcd\omega(1 + k \cos. v) (\frac{1}{\tau} - \frac{1}{\tau'}) \cos. (\varphi - \pi) \sin. (\theta - \pi)$; ubi valor ipsius $\frac{1}{\tau}$ debet substitui qui est positus $e = 0$

$$\left\{ \begin{aligned} & + g + h k \cos. v \\ & + g' \cos. u + \frac{1}{2} h k \cos. (u-v) + \frac{1}{2} h' k \cos. (2u-v) \\ & + g'' \cos. 2u + \frac{1}{2} h k \cos. (u+v) + \frac{1}{2} h' k \cos. (2u+v) \end{aligned} \right.$$

Tum vero ob $\varphi - \theta = u$ est

$$\sin. (\varphi - \pi) \sin. (\theta - \pi) = \frac{1}{2} \cos. u - \frac{1}{2} \cos. (\varphi + \theta - 2\pi) \cos. (\varphi - \pi) \sin. (\theta - \pi) = -\frac{1}{2} \sin. u + \frac{1}{2} \sin. (\varphi + \theta - 2\pi).$$

§. LXXXVII. Introducimus ad has formulas aliquanto simpliciores reddendas, argumentum latitudinis $\varphi - \pi$, ponamusque $\varphi - \pi = \sigma$, eritque

$$d\pi = -nibcd\omega \left(\frac{1}{\tau} - \frac{1}{\tau'} \right) \left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} \cos. u - \frac{1}{2} \cos. (u-2\sigma) \\ & + \frac{1}{2} k \cos. (u-v) - \frac{1}{2} k \cos. (u-2\sigma-v) \\ & + \frac{1}{2} k \cos. (u+v) - \frac{1}{2} k \cos. (u-2\sigma+v) \end{aligned} \right.$$

& substituere pro $\frac{1}{\tau}$ valore:

$$d\pi = +\frac{nibdb}{f^3} d\omega \left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{4} \cos. u - \frac{1}{4} \cos. (u-2\alpha) \\ & + \frac{1}{4} k \cos. (u-v) - \frac{1}{4} k \cos. (u-2\sigma-v) \\ & + \frac{1}{4} k \cos. (u+v) - \frac{1}{4} k \cos. (u-2\sigma+v) \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} g' \\ & + \frac{1}{4} (2g + g'' \cos. u + \frac{1}{2} k (2h + h'' + 2g + g') \cos. (u-v) \\ & + \frac{1}{4} (2g + g'' \cos. 2u + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u-v) \\ & + \frac{1}{4} g' \cos. 2\sigma \\ & + \frac{1}{4} g'' \cos. (2u-2\sigma) + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u+v) \\ & + \frac{1}{4} g'' \cos. (2u+2\sigma) \end{aligned} \right.$$

$$\left\{ \begin{aligned} & + \frac{1}{2} k (2h + h'' + 2g + g') \cos. (u-v) \\ & + \frac{1}{2} k (2h + h'' + 2g + g') \cos. (u+v) \\ & + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u-v) \\ & + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u+v) \\ & + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u-2\sigma-v) \\ & + \frac{1}{2} k (h' + h'' + g' + g'' \sin. (2u+2\sigma+v) \end{aligned} \right.$$

Prix de 1756.

§. LXXXVIII. Simili vero modo aequatio differentialis pro inclinationis variatione erit :

$$d \text{ tang. } \rho = n i b b c d a \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{2} \right) \left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{2} \text{ fin. } x + \frac{1}{2} \text{ fin. } (x - 2\sigma) \\ + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - v) + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - 2\sigma - v) \\ + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x + v) + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - 2\sigma + v) \end{array} \right\}$$

hincque ob $d. l \text{ tang. } \rho = \frac{d \text{ tang. } \rho}{\text{tang. } \rho}$ obinebitur

$$\frac{d \text{ tang. } \rho}{\text{tang. } \rho} = \frac{n i b b d a}{c c} \left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{2} \text{ fin. } x + \frac{1}{2} \text{ fin. } (x - 2\sigma) \\ + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - v) + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - 2\sigma - v) \\ + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x + v) + \frac{1}{4} k \text{ fin. } (x - 2\sigma + v) \end{array} \right\}$$

$$+ \frac{n i b b c d a}{f^3} \left\{ \begin{array}{l} + \frac{1}{2} (2g - g^n) \text{ fin. } x + \frac{1}{2} k (2g + 2h - g^n - h^n) \text{ fin. } (x - v) \\ + \frac{1}{4} g^m \text{ fin. } (2x) + \frac{1}{4} k (2g + 2h - g^n - h^n) \text{ fin. } (x + v) \\ + \frac{1}{2} g \text{ fin. } (x - 2\sigma) + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2 - g^m - h^m) \text{ fin. } (2x - v) \\ + \frac{1}{4} g^2 \text{ fin. } (2\sigma) + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2 - g^m - h^m) \text{ fin. } (2x + v) \\ + \frac{1}{2} g^2 \text{ fin. } (x + 2\sigma) + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (x - 2\sigma - v) \\ + \frac{1}{4} g^2 \text{ fin. } (x + 2\sigma) + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (x - 2\sigma + v) \\ + \frac{1}{2} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (2\sigma + v) \\ + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (2x - 2\sigma - v) \\ + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (2x - 2\sigma + v) \\ + \frac{1}{2} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (x + 2\sigma - v) \\ + \frac{1}{4} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (x + 2\sigma + v) \\ - \frac{1}{2} k (g^2 + h^2) \text{ fin. } (x + 2\sigma + v) \end{array} \right\}$$

Si quis veller has formulas ad plures terminos contrahere, lex est perspicua, secundum quam hoc opus, quousque libuerit perfici possit, verum pro nostro instituto, ne his quidem terminis exhibitis omnibus indigebimus.

SECTIONO VI.

Investigatio inequalitatum quibus ipsa orbita cuiusque Planetæ ab actione reliquorum Planetarum perturbatur.

§. LXXXIX. QUAMVIS igitur motus cuiusque Planetæ ab actione reliquorum perturbetur, is nihilominus secundum ellipsin, in cuius alterutro foco Sol versetur, fieri concipi potest, dummodo hæc ellipsis tanquam variabilis tam ratione magnitudinis & speciei quam ratione situs lineæ absidum consideretur. Atque illa perturbationum representatio Astronomorum instituto maxime conveniens videtur, qui dum calculo elliptico jam sunt affueri, huic curvæ inherere malunt, quam alias curvas magis perplexas in calculum Astronomicum admittere. Quod propositum cum adeo in Luna sequi soleant, etiam si ejus aberrationes à motu elliptico sint enormes, id multo magis in motu planetarum principalium retinebitur, quemadmodum etiam Astronomi eorum orbitas jam mobiles assumserunt contra indolem motus proprii Kepleriani.

§. XC. Ac primo quidem vidimus parametrum orbitæ cuiusque planetæ ab actione reliquorum continuo immutari. Notari scilicet debet ejus valor quidam medius, à quo verus motus in excessu mox in defectu discrepet; ita valorem medium semiparametri orbitæ planetæ, de quo quaeritur, hic littera b designamus, dum littera p pro quovis tempore ejus valorem verum denotat. Quan-

tum igitur p ob actionem certi alicujus planete ab b distretper, ex aequatione differentiali supra §. LXXXVIII evoluta per integrationem definiti poterit, ac si illi effectus, quatenus ab unoquoque planeta in parametrum propofiti redundant, seorsim computentur, atque in unam summam colligantur, cognoscetur inversa perturbatio, quae parametro illi ab actione omnium reliquorum planetarum inducitur, cujus collectionis fundamentum in eo est factum, quod singulae perturbationes sint quam minimae.

§. XCI. Totum autem integrationis formulae §. LXXXIII datae negotium huc reducitur, ut sequentium formularum simplicium: $d\omega \sin. n$; $d\omega \sin. 2n$; $d\omega \sin. 3n$; $d\omega \sin. (n \mp \nu)$; $d\omega \sin. (2n \mp \nu)$ &c. integralia definiantur, quae hac methodo investigo: Primo quia hic excentricitatem planetae perturbantis negligimus, & motus anomaliae verae ν quam minimae à motu longitudinis ϕ differt, si quidem motus aphelii certe est tardissimus, habebimus ex §. LXXXV.

$$d n = (i - m) d \omega - 2 i k d \omega \cos. \nu, \text{ \& } \\ d \nu = i d \omega - 2 i k d \omega \cos. \nu,$$

Jam pro prima formula $d\omega \sin. n$, differentiale $d\omega$ ita ad $d n$ revoco ut sit

$$d \omega = \frac{d n}{i - m} + \frac{2 i k d \omega}{i - m} \cos. \nu, \text{ unde conficitur: } \\ d \omega \sin. n = \frac{d n \sin. n}{i - m} + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (n - \nu) + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (n + \nu),$$

quo pacto primum membrum jam redditum est integrabile.

§. XCII. Si idem valor pro $d\omega$ etiam in formulis $d\omega \sin. 2n$ & $d\omega \sin. 3n$ substituatur, erit simili modo

$$d \omega \sin. 2 n = \frac{d n \sin. 2 n}{i - m} + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (2 n - \nu) \\ + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (2 n + \nu); \\ d \omega \sin. 3 n = \frac{d n \sin. 3 n}{i - m} + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (3 n - \nu) \\ + \frac{i k d \omega}{i - m} \sin. (3 n + \nu).$$

Integratis ergo partibus prioribus, habebimus:

$$\int d \omega \sin. n = \frac{-\cos. n}{i - m} + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (n - \nu) \\ + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (n + \nu); \\ \int d \omega \sin. 2 n = \frac{-\cos. 2 n}{2 (i - m)} + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (2 n - \nu) \\ + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (2 n + \nu); \\ \int d \omega \sin. 3 n = \frac{-\cos. 3 n}{3 (i - m)} + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (3 n - \nu) \\ + \frac{i k}{i - m} \int d \omega \sin. (3 n + \nu).$$

Sicque integrandae restant reliquae formulae, quas nostra expressio pro dp inventa combineat, haec autem formulae quia per excentricitatem k sunt multiplicatae, multo minores sunt prioribus partibus jam integratis, ideoque nisi preciso ultra necessitatem urgeri debeat, satis tuto omitti possent; si quidem jam ob similitudinem casuum excentricitatem e negleximus.

§. XCIII. Interim tamen quo datus perspicitur; integrationem ex hac parte non impediri, atque pari facilitate perfici posse etiam si nullos terminos rejectissimus, etiam horum integralia definiamus: Pro $\int d\omega \sin. (n - \nu)$ igitur quatuor primum

$$d\eta - d\nu = -m d\omega, \text{ ut sit } d\omega = \frac{-(d\eta - d\nu)}{m};$$

$$\text{sicque erit } \int d\omega \sin. (\eta - \nu) = \frac{+\cos. (\eta - \nu)}{m}.$$

Deinde pro $\int d\omega \sin. (\eta + \nu)$ colligo

$$d\eta + d\nu = (2i - m) d\omega - 4ik d\omega \cos. \nu;$$

$$\text{unde erit } d\omega = \frac{d\eta + d\nu}{2i - m} + \frac{4ik d\omega \cos. \nu}{2i - m}, \text{ ideoque}$$

$$\int d\omega \sin. (\eta + \nu) = \frac{-\cos. (\eta + \nu)}{2i - m} + \frac{4ik}{2i - m} \int d\omega \cos. \nu \sin. (\eta + \nu);$$

Sed quia in nostra formula $\int d\omega \sin. (\eta + \nu)$ jam per k est multiplicatum, posterius membrum, quod adhuc integrari deberet, omitimus, qui produceret quantitatem per k affectam. Hac omissione pariter facta pro reliquis formulis, habebimus etiamunc in differentialibus:

$$2d\eta - d\nu = (i - 2m) d\omega, \text{ \& } 2d\eta + d\nu = (3i - 2m) d\omega,$$

$$\text{ideoque } d\omega = \frac{2d\eta - d\nu}{i - 2m}, \text{ \& } d\omega = \frac{2d\eta + d\nu}{3i - 2m}.$$

§. XCIV. His igitur valoribus adhibitis adipiscemur facile formulas integrales sequentes:

$$\int d\omega \sin. (\eta - \nu) = \frac{+\cos. (\eta - \nu)}{m};$$

$$\int d\omega \sin. (\eta + \nu) = \frac{-\cos. (\eta + \nu)}{2i - m};$$

$$\int d\omega \sin. (2\eta - \nu) = \frac{-\cos. (2\eta - \nu)}{i - 2m};$$

$$\int d\omega \sin. (2\eta + \nu) = \frac{-\cos. (2\eta + \nu)}{3i - 2m};$$

atque ex his jam priora integralia completa reddentur:

$$\int d\omega \sin. \eta = \frac{\cos. \eta}{i - m} + \frac{ik \cos. (\eta - \nu)}{(i - m)m} - \frac{ik \cos. (\eta + \nu)}{(i - m)(2i - m)};$$

$$\int d\omega \sin. 2\eta = \frac{\cos. 2\eta}{2(i - m)} - \frac{ik \cos. (2\eta - \nu)}{(i - m)(i - 2m)} - \frac{ik \cos. (2\eta + \nu)}{(i - m)(3i - 2m)};$$

$$\int d\omega \sin. 3\eta = \frac{\cos. 3\eta}{3(i - m)} - \frac{ik \cos. (3\eta - \nu)}{(i - m)(2i - 3m)} - \frac{ik \cos. (3\eta + \nu)}{(i - m)(4i - 3m)}.$$

&c.

Quae integralia non solum ad valorem integram ipsius p , sed etiam ipsius q inveniendam inferuntur.

§. XCV. Cum nimirum valor medius ipsius p debeat esse $= b$, in integratione circa adlectionem constantis nullum erit dubium; singulis igitur partibus integratis reperietur

$$\frac{p}{b} = 1 - \frac{2nibb}{e^2} \left\{ \frac{\cos. \eta}{i - m} - \frac{(3i - m)k \cos. (\eta - \nu)}{2(i - m)m} + \frac{(3i - m)k \cos. (\eta + \nu)}{2(i - m)(2i - m)} \right. \\ \left. + \frac{2nibbc}{f^1} \left\{ \frac{+(2g - g'') \cos. \eta}{2(i - m)} + \frac{ik(2g - g'') \cos. (\eta - \nu)}{2(i - m)m} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{+(g' - g''') \cos. 2\eta}{4(i - m)} + \frac{k(2g - g'' + 2h - h'') \cos. (\eta - \nu)}{4m} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{+(g'' - g''') \cos. 3\eta}{6(i - m)} + \frac{ik(g' - g''') \cos. (2\eta - \nu)}{2(i - m)(i - 2m)} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{k(g' - g'' + h - h'') \cos. (2\eta + \nu)}{4(i - 2m)} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{ik(2g - g'') \cos. (\eta + \nu)}{2(i - m)(i - 2m)} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{k(2g - g'' + 2h - h'') \cos. (\eta + \nu)}{4(2i - m)} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{ik(g' - g''') \cos. (2\eta + \nu)}{2(i - m)(3i - 2m)} \right. \right. \\ \left. \left. + \frac{k(g' - g'' + h - h'') \cos. (2\eta + \nu)}{4(3i - 2m)} \right\} \right.$$

Ac si terminos per excentricitatem k affectos, ut pote præ reliquis valde parvos negligamus, erit succinctus:

$$p = 1 - \frac{2nibbc \cos^n}{(i-m)cc} + \frac{nibbc}{(i-m)fi} \left((2g - g''') \cos. \frac{1}{2} (g' - g''') \cos. 2n + \frac{1}{3} (g'' - g''') \cos. 3n + \&c. \right)$$

ubi notandum esse $\frac{1}{2} = \sqrt{\frac{1}{11}}$, & $ff = b + c$.

§. XCVI. Ope eorundem formularum simplicium integralium etiam vera excentricitas orbis q per integrationem differentialis (§. LXXXIV) evoluti assignari poterit; modo adjiciatur $\int d\omega \sin. v = \int \frac{1}{i} \sin. v = \frac{\cos. v}{i}$, si quidem porro ex his expressioibus minimis terminos excentricitatem k involventes negligere pergamus. Hinc igitur postea excentricitate media $= k$, erit excentricitas vera:

$$q = k - \frac{nibb}{cc} \left(\frac{3 \cos. (n-v)}{2m} - \frac{\cos. (n+v)}{2(2i-m)} \right);$$

$$- \frac{nib}{fi} \left\{ \frac{g \cos. v}{i} + \frac{g' \cos. (n-v)}{2m} - \frac{g' \cos. (n+v)}{2(2i-m)} \right\} \&c.$$

$$- \frac{g'' \cos. (2n-v)}{2(i-2m)} + \frac{g'' \cos. (2n+v)}{2(3i-2m)} \&c.$$

$$+ \frac{nibbc}{fi} \left\{ + \frac{g' \cos. v}{2i} + \frac{(6g - g'' \cos. (n-v))}{4m} - \frac{(4g - 3g'' \cos. (n+v))}{4(2i-m)} \right.$$

$$\left. - \frac{(3g' - g'' \cos. (2n-v))}{4(i-2m)} - \frac{(g' - 2g'' \cos. (2n+v))}{4(3i-2m)} \right\} \&c.$$

Ubi quidem assumimus excentricitatem mediani k tantam esse, ut ejus respectu illæ inæqualitates longe sint minime; patet autem has inæqualitates non ab ipsa magnitudine media excentricitatis k pendere, sed eandem prodeire sive k sit major sive minor. Quod secus accidit in variationibus lateris recti, quæ sunt proportionales ipsi magnitudini mediani parametri.

§. XCVII.

§. XCVII. Cognito jam semiparametro p , & excentricitate q , semiaxis transversus orbis facile definietur, cum sit $= \frac{p}{1-q}$. Erit igitur variabilis tam ob variabilitatem ipsius p , quam ipsius q , sed hæc posterior tantum terminos producit per k affectos; unde his neglectis variatio axis transversi potissimum pendebit à variatione parametri, hincque ergo erit

$$\text{Semiaxis transversus} = \frac{b}{1-k} - \frac{2nibb}{(i-m)cc} b \cos. n;$$

$$+ \frac{nibbc}{(i-m)fi} b \left((2g - g''') \cos. n + \frac{1}{2} (g' - g''') \cos. 2n + \frac{1}{3} (g'' - g''') \cos. 3n + \&c. \right)$$

Quare tam parameter & axis transversus quam excentricitas, variationes tantum subeunt periodicas; quæ post certa temporis intervalla ad statum pristinum revertantur, neque perpetua sive incrementa sive decreta aucta, tandumdem aliis temporibus diminuantur. Ceterum ex hac applicatione ad axem transversum patet, ordinis continet, tamen æque longe productum esse primæ & secundæ ordinis evolvimus.

§. XCVIII. Denique definiendus occurrit motus aphelli, in quo præcipuus effectus actionis mutue planetarum, quem quidem observationes evidenter manifestant, cenitur; is autem per integrationem formulæ (§. LXXXV) date determinabitur. Alie autem hinc adstant formulæ simplices integrandæ, quarum integrationem quoque ad secundum ordinem contrinari oportet, uti circa parametrum secundus, non quo terminus secundi ordinis præ primo minus negligi queant, sed

Prix de 1756.

K

quia secundus ordo continet partes omnino constantes, unde per integrationem hujusmodi termini α & ω nascuntur, qui quantumvis coefficients α fuerit parvus, tamen cum tempore continuo crescunt. Quia enim angulus ω est temporis proportionalis, hi termini motum medium aph. hii declarabunt; in quorum idcirco investigatione vel minima particula perperam negligitur. At terminis huius formæ exceptis, reliqui ad secundum ordinem pertinentes, quia periodicas inæqualitates continent, & præ primo ordine valde sunt parvi sine errore omitti poterunt; cum etiam levis error in loco aphelli commissus nullius sit momenti.

§. XCIX. Simili igitur modo integrationem instituendo, ante omnia sequentes formulas expendere oportet

$$\begin{aligned}
 dv &= id\omega - 2ikd\omega \cos v; \\
 dn - dv &= -md\omega - 0; \\
 dn + dv &= (2i - m)d\omega - 4ikd\omega \cos v; \\
 2dn - dv &= (i - 2m)d\omega - 2ikd\omega \cos v; \\
 2dn + dv &= (3i - 2m)d\omega - 6ikd\omega \cos v; \\
 d\omega &= \frac{-(dn - dv)}{m}; \\
 d\omega &= \frac{dn + dv}{2i - m} + \frac{4ikd\omega \cos v}{2i - m}; \\
 d\omega &= \frac{2dn - dv}{i - 2m} + \frac{2ikd\omega \cos v}{i - 2m}; \\
 d\omega &= \frac{2dn + dv}{3i - 2m} + \frac{6ikd\omega \cos v}{3i - 2m}; \\
 \text{tum pro terminis secundi ordinis:} \\
 d\omega &= \frac{dv}{i} = \frac{dn}{i - m} = \frac{-(dn - 2dv)}{i - m} = \frac{dn + 2dv}{3i - m} \\
 &= \frac{-(2dn - 2dv)}{2m} = \frac{2dn + 2dv}{2(2i - m)}
 \end{aligned}$$

Hinc omitendis terminis secundi ordinis, qui non sunt formæ α & ω fiet $\int d\omega \cos v = \frac{\sin v}{i} + k \int d\omega$

$$\begin{aligned}
 (1 + \cos 2v) &= \frac{\sin v}{i} + k\omega; \\
 \int d\omega \cos v (n - v) &= -\frac{\sin (n - v)}{m}; \\
 \int d\omega \cos (2n - v) &= +\frac{\sin (2n - v)}{i - 2m}; \\
 \int d\omega \cos (n + v) &= \frac{+\sin (n + v)}{2i - m}; \\
 \int d\omega \cos (2n + v) &= \frac{+\sin (2n + v)}{3i - 2m};
 \end{aligned}$$

quæ formulæ ad motum aphelli definendum sufficiunt.

§. C. Ex his igitur differentiale (§. LXXXV) integratum præbebit motum aphelli sequenti modo expressum:

$$\begin{aligned}
 \varphi - v &= \text{Const.} + \frac{nibb}{cek} \left(\frac{3\sin (n - v)^2}{2m} + \frac{\sin (n + v)}{1(2i - m)} \right) \\
 &+ \frac{nibb}{f^2} \left\{ + \frac{E \sin v}{i} - \frac{E \sin (n - v)}{2m} + \frac{E \sin (n + v)}{2(2i - m)} \right. \\
 &\quad \left. + \frac{1}{2} k (3g + h) \omega + \frac{E \sin (2n - v)}{2(i - 2m)} + \frac{E \sin (2n + v)}{2(3i - 2m)} \right\} \\
 &+ \frac{nibbc}{2i} \left\{ + \frac{E \sin v}{2i} - \frac{(Eg - E^h) \sin (n - v)}{4m} + \frac{(3g - E^h) \sin (2n - v)}{4(2i - 2m)} \right. \\
 &\quad \left. + \frac{1}{2} k (g + h) \omega - \frac{(2E - 3E^h) \sin (n + v)}{4(2i - m)} + \frac{(E^h - 3E^h) \sin (2n + v)}{4(3i - 2m)} \right\}
 \end{aligned}$$

Huius expressionis pars præcipua forinæ α & ω motum medium aphelli præbet, qui ergo uni perspicuum est non à quantitate excentricitatis pendet. Tempore scilicet K ij

quo sol secundum motum medium percurrit angulum
 $= \omega$ aphelium Planetæ profertur per angulum $\frac{ni b b c}{4 f^3}$
 $(2 g' + h') \omega - \frac{ni b^3}{2 f^3} (3 g + h) \omega$ reliqui vero termini
 inæqualitates periodicas aphelii complectuntur, quæ eo
 evadunt majores quo minor fuerit excentricitas orbitæ.

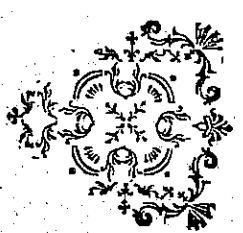
§. CI. Præter hunc autem motum uniformem, quo
 aphelium profertur, ejus locus ad quodvis tempus cor-
 rigi debet per inæqualitates periodicas, quæ subus an-
 gulorum $\nu, \frac{n}{2} + \nu, 2 \frac{n}{2} + \nu$, &c. sunt proportiona-
 les: arque in hunc finem longitudo aphelii ita expri-
 merur :

$$\begin{aligned} \varphi - \nu = & \text{Const.} + \frac{ni b b c}{4 f^3} (2 g' + h') \omega - \frac{ni b^3}{2 f^3} (3 g + h) \omega ; \\ & + \frac{ni b b}{2 c c k} \left(\frac{3 f n. (n - \nu)}{m} + \frac{f n. (n + \nu)}{2 i - m g} \right) ; \\ & - \frac{ni b^3}{4 f^3 k} \left\{ \frac{2 g' f n. \nu}{i} - \frac{g' f n. (n - \nu)}{m} + \frac{g' f n. (n + \nu)}{2 i - m} \right. \\ & \left. + \frac{g'' f n. (2 n - \nu)}{i - 2 m} + \frac{g'' f n. (2 n + \nu)}{3 i - 2 m} \right\} \\ & + \frac{ni b b c}{4 f^3 k} \left\{ \frac{2 g' f n. \nu}{i} - \frac{(6 g - g'') f n. (n - \nu)}{m} - \frac{(2 g - 3 g'') f n. (n + \nu)}{2 i - m} \right. \\ & \left. + \frac{(3 g' - g'') f n. (2 n - \nu)}{i - 2 m} - \frac{(g' - 3 g'') f n. (2 n + \nu)}{3 i - 2 m} \right\} \end{aligned}$$

Cujus expressio pars prima exhibet longitudinem me-
 diam aphelii ad quodvis tempus, cui porro si applicen-
 tur inæqualitates reliqua parte contentæ, impetrabitur
 locus aphelii verus. Quodsi ponatur $\omega = 360$, ex prima
 parte innosceret motus aphelii annuus respectu stellarum
 fixarum.

§. CII. Quia in motu Lunæ investigatio motus ejus
 apogei tantam diligentiam ac sagacitatem, torque cal-
 culos intricatos exigebat, dubium hic oriri potest, an

hoc modo verus motus apheliorum eliciatur? Quodsi
 enim idem calculus ad Lunam transferretur, formula
 inventa semissem tantum veri motus apogei prope mo-
 dum esset offensura. Verum in hac applicatione ad Lun-
 nam numerus n seu potius termini hunc numerum con-
 rinentes incomparabiliter prodeunt majores, quam no-
 stro casu, arque termini quadratum numeri n involven-
 tes demum veram motus apogei quantitatem compleunt.
 Hic autem ob valores terminorum numero n affecto-
 rum minimos, nullum est dubium, quin terminos, qui
 ejus quadratum complecterentur, sine ullius erroris fen-
 sibilis metu prætermittere queamus. Deinde etiam ex
 formulis generalioribus evidens est, excentricitatem
 Planetæ perturbantis e nihil ad motum aphelii con-
 ferre.

SECTIONO VII.

Investigatio Anomaliae verae quatenus ea ad quodvis tempus ab actione Planetarum mutua perturbatur.

§. CIII. **I**N superiori sectione formulas erimus; quibus ad quodvis tempus veri valores cum parametri & excentricitatis orbite, tum etiam vera longitudo aphelli definitur; in has autem formulas præter angulum ν positissimum ingreditur angulus ν qui planetæ anomaliam veram designat. Præcipuum opus igitur ad huc persciendum in hoc consistit, ut methodum tradamus ad quodvis tempus anomaliam veram inventendi; quæ cum, si nullæ adsint perturbations ex anomalia media colligi soleat; hic quoque anomaliam planetæ mediani in computum introduci convenit, quæ quoniam uniformiter cum tempore crescit, ad quodvis tempus tempore crescit, ad quodvis tempus expedite assignatur; sive quod eodem redit anomalia media reperitur, si à planetæ longitudine media, aphelli locus medius subtrahatur. Quæstio ergo hac sectione enodanda determinacionem anomaliam veræ ν ex data anomalia media posular.

§. CIV. Si nullæ adessent vires turbantes, foret $d\phi = d\nu$, atque anomalia vera ν ex hac æquatione $d\phi = d\nu = \frac{pVp}{x} \frac{d\nu}{(1-q \cos \nu)^2}$, seu $d\omega = \frac{pVp}{aVa} \frac{d\nu}{(1-q \cos \nu)^2}$ definiti deberet; essent enim p & q quantitates constantes, & $d\omega$ incremento anomaliam mediam proportionalis. In nostro autem casu neque quantitates p & q sunt con-

stantes, neque $d\phi = d\nu$, unde manifestum est relationem inter anomalias medianam & veram quoque ab actione planetarum mutua perturbari. Interim tamen hæc relatio erit perenda ex æquatione $d\phi = \frac{pVp}{x} \frac{d\nu}{(1-q \cos \nu)^2}$

seu hæc $d\omega = \frac{pVp}{aVa} \frac{d\phi}{(1-q \cos \nu)^2}$ substituendo pro $d\phi$ valorem, qui ipsi ex æquatione differentiali motus aphelli convenit; hæcque æquatio in §. LXXXV habetur evoluta vi cuius cum non sit $d\phi = d\nu = 0$ ponamus brevitatibus gratia loco hujus æquationis differentialis $d\phi = d\nu = nVd\omega$, eritque

$$d\omega = \frac{pVp}{aVa} \frac{d\nu}{(1-q \cos \nu)^2} + \frac{pVp}{aVa} \frac{nVd\omega}{(1-q \cos \nu)^2}$$

§. CV. Cum jam p & q non sint quantitates constantes, eorumque valores in superiori sectione sint definiti, ponamus quoque brevitatibus gratia

$$p = b(1+nP), \quad \& \quad q = k+nQ;$$

ita ut nP , nQ , & nV sint effectus perturbationis, eritque ob numerum n minimum $pVp = b^{\frac{1}{2}}(1+\frac{1}{2}nP)$, & quia posuimus $\frac{aVa}{bVb} = i$ habebimus

$$\frac{pVp}{aVa} = \frac{1}{i} (1 + \frac{1}{2} nP).$$

Deinde fractio $\frac{1}{(1-q \cos \nu)^2}$ in seriem conversa dat proxime $(1-q) \cos \nu)^{-2} (1+2q \cos \nu + \frac{1}{2} q^2 \cos^2 \nu + q^3 \cos^3 \nu \&c.)$ quæ ponendo $k+nQ$ loco q , & negligendo terminos per n & n^2 affectos abir in hanc:

$$(1-k)^{-2} (1+2k \cos \nu + \frac{1}{2} k^2 \cos^2 \nu + k^3 \cos^3 \nu) + 2nQ \cos \nu + 3nkQ \cos^2 \nu + 3nk^2Q.$$

Hincque erit

$$\frac{pVp}{aVa} \frac{d\nu}{(1-q \cos \nu)^2} = \frac{d\nu(1+2k \cos \nu + \frac{1}{2} k^2 \cos^2 \nu + k^3 \cos^3 \nu)}{i(1-k)^2 V(1-kk)}$$

$$+ \frac{2d^2}{i^2} Q \cos. v + \frac{1}{2} P + 3k P \cos. v + 3k Q + 3k Q \cos. 2v;$$

§. CVI. In parte altera autem formulæ integrandæ tamq̃ quam q̃ pro constantibus haberi possunt, eritque ergo ea pari

$$\frac{7}{2} d \omega (V + 2k V \cos. v),$$

& quia in his particulis minimis est $d v = i d \omega (1 - 2k \cos. v)$ obtinebimus æquationem sequentem :

$$d \omega = \frac{d v (1 + 2k \cos. v + \frac{1}{2} k k \cos. 2v + k^3 \cos. 3v)}{i (1 - k k) V (1 - k k)};$$

$$+ n d \omega (2 Q \cos. v + k Q + k Q \cos. 2v + \frac{1}{2} P) + \frac{n d \omega}{i} (V + 2k V \cos. v);$$

cujus pars principalis integrata deducet ad hanc æquationem integram :

$$\omega = \frac{v + 2k \sin. v + \frac{1}{2} k k \sin. 2v + \frac{1}{2} k^3 \sin. 3v}{i (1 - k k) V (1 - k k)};$$

$$+ n \int d \omega (\frac{1}{2} P + 2 Q \cos. v + k Q + k Q \cos. 2v + \frac{1}{2} V + \frac{1}{2} k V \cos. v);$$

cujus postremæ partis non amplius erit difficile integrale ertere.

§. CVII. Pro integratione hujus postremæ formulæ notandum est partem $n \int V d \omega$ exprimere motum aphelii, cujus ergo integrale jam supra §. CI est inventum. Reliquas partes tanq̃ per indicem signo summatorio, ac pro anomalia vera quædam sequentem nanciscuntur æquationem :

$$v = i(1 - k k)^{\frac{1}{2}} \omega - 2k \sin. v - \frac{1}{2} k k \sin. 2v - \frac{1}{2} k^3 \sin. 3v - n \int V d \omega;$$

$$- i n \int d \omega (\frac{1}{2} P + 2 Q \cos. v + \frac{1}{2} k V \cos. v);$$

in hac enim ultima parte perspicuum est terminos $k Q$ & $k Q \cos. v$ præ P & Q posse rejici, at vero $k V \cos. v$ insidem

insidem esse quasi homogeneum unde tantum opus est valores supra P , Q , & V inventos substituere. Hic autem primo observo terminum $i (1 - k k)^{\frac{1}{2}} \omega$ cum paribus formæ $\alpha d \omega$, quas posteriora membra integralia forte continent, designare anomaliæ medianæ ad quodvis tempus facile colligitur. Si ergo anomaliæ medianæ ponamus $= 8$, habemus hic æquationem inter 8 & v , per cujus resolutionem non difficulter pro quavis anomalia media ejus respondens anomalia vera elicietur.

§. CVIII. Statuamus ad abbreviandum :

$$\frac{1}{2} P + 2 Q \cos. v = A + B \cos. 2v + C \cos. n + \frac{1}{2} k V \cos. v + D \cos. 2n + E \cos. (n - 2v) + F \cos. (n + 2v) + G \cos. (2n - 2v) + H \cos. (2n + 2v)$$

atque horum coefficientium valores ex superioribus formulis colliguntur :

$$A = \frac{b b c}{f^i} g^i - \frac{2 b^i}{f^i} g^i \quad B = \frac{b b c}{f^i} g^i - \frac{2 b^i}{f^i} g^i$$

$$C = \left\{ \begin{array}{l} - \frac{i b b}{c c} \left(\frac{3}{1 - m} + \frac{3}{2 m} - \frac{1}{2 (2 i - m)} + \frac{1}{i} \right) - \frac{i b^i}{2 f^i} \\ + \frac{i b b c}{4 f^i} \left(\frac{6 (2 g - g^i)}{1 - m} + \frac{6 (g - g^i)}{m} + \frac{6 (g' - g^{i'})}{i} \right) \\ - \frac{(2 g - 3 g^i) \cdot (2 g - 3 g^{i'})}{2 i - m} - \frac{(2 g' - 3 g^{i'})}{i} \end{array} \right.$$

$$D = \left\{ \begin{array}{l} - \frac{i b^i}{2 f^i} \left(\frac{g''}{1 - 2 m} + \frac{2 g''}{i} + \frac{g''}{3 i - 2 m} \right) \\ + \frac{i b b c}{4 f^i} \left(\frac{3 (g' - g^{i'})}{1 - m} + \frac{3 (g' - g^{i'})}{2 m} + \frac{3 (g' - g^{i'})}{i} \right) \\ - \frac{(g' - 3 g^{i'})}{3 i - 2 m} - \frac{(g' - 3 g^{i'})}{i} \end{array} \right.$$

Prix de 1756.

L

$$E = \frac{-ibb}{2cc} \left(\frac{3}{m} + \frac{2}{i} \right) - \frac{ib^2}{2f^2} \left(\frac{g^i}{m} + \frac{g^i}{i} \right) + \frac{ibbc}{4f^2} + \frac{6g-g''}{m} + \frac{6g-g''}{i}$$

$$F = \frac{-ibb}{2cc} \left(-\frac{1}{2i-m} - \frac{1}{i} \right) - \frac{ib^2}{2f^2} \left(\frac{g^i}{2i-m} + \frac{g^i}{i} \right) + \frac{ibbc}{4f^2} - \frac{6g-g''}{2i-m} - \frac{6g-g''}{i}$$

$$G = \frac{-ib^2}{2f^2} \left(-\frac{g''}{2m} + \frac{g''}{i} \right) + \frac{ibbc}{4f^2} - \frac{6g-g''}{i} + \frac{6g-g''}{i}$$

$$H = \frac{-ib^2}{2f^2} \left(\frac{g''}{3i-2m} + \frac{g''}{i} \right) + \frac{ibbc}{4f^2} - \frac{6g-g''}{3i-2m} - \frac{6g-g''}{i}$$

§. CIX. Valoribus autem horum coefficientum definitis facile erit singulorum terminorum integralia exhibere, quia ultra ordinem primum ea deducere non est opus: Erit itaque

$$\int d\omega \left(\frac{1}{2} P + 2 Q \cos v + \frac{1}{2} K V \cos v \right) = A \omega + \frac{B}{2i} \sin. 2v + \frac{C}{i-m} \sin. n + \frac{D}{2(i-m)} \sin. 2n - \frac{E}{i+m} \sin. (n-2v) + \frac{F}{3i-m} \sin. (n+2v) - \frac{G}{2m} \sin. (2n-2v) + \frac{H}{2(i-m)} \sin. (2n+2v).$$

Deinde si ponamus simili modo ad abbreviandum

$$\int V d\omega = \Delta \omega + \frac{a}{k} \sin. v + \frac{c}{k} \sin. (n-v) + \frac{2}{k} \sin. (n+v) + \frac{d}{k} \sin. (2n-v) + \frac{e}{k} \sin. (2n+v);$$

erunt hi coefficientes ex §. CI.

$$\Delta = \frac{ibbc}{4f^2} (2g^i + h^i) - \frac{ib^2}{2f^2} (3g^i + h^i);$$

$$a = \frac{bbc}{2f^2} g^i - \frac{b^2}{f^2} g^i;$$

$$c = \frac{hb}{cc} \frac{3i}{2m} + \frac{b^2}{2f^2} \frac{g^i}{m} - \frac{bbc}{4f^2} \frac{(6g-g'')}{m} i;$$

$$d = \frac{bb}{2cc} \frac{i}{2i-m} - \frac{b^2}{2f^2} \frac{g^i}{2i-m} - \frac{bbc}{4f^2} \frac{(2g-5g'')}{2i-m} i;$$

$$e = \frac{b^2}{2f^2} \frac{g^i}{i-2m} + \frac{bbc}{4f^2} \frac{(3g^i-g''')}{i-2m} i;$$

$$f = \frac{b^2}{2f^2} \frac{g^i}{3i-2m} - \frac{bbc}{4f^2} \frac{(g-3g''')}{3i-2m} i;$$

§. CX. Si jam hos valores determinaverimus, habebimus primo anomaliam mediam:

$$y = i(1-kk)^{\frac{1}{2}} \omega - n \Delta \omega - i n A \omega;$$

qua cognita anomalia vera v ira debet definiti ut sit:

$$v = y - 2k \sin. v - \frac{1}{2} k k \sin. 2v - \frac{1}{2} k^3 \sin. 3v;$$

$$- \frac{n}{k} \left(\alpha \sin. v + \epsilon \sin. (n-v) + \gamma \sin. (n+v) + \delta \sin. (2n-v) + \epsilon \sin. (2n+v) \right);$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{1}{2} B \sin. 2v + \frac{C^i}{i-m} \sin. n + \frac{D^i}{2(i-m)} \sin. 2n \\ - \frac{E^i}{i+m} \sin. (n-2v) + \frac{F^i}{3i-m} \sin. (n+2v) \\ - \frac{G^i}{2m} \sin. (2n-2v) + \frac{H^i}{2(i-m)} \sin. (2n+2v) \end{array} \right\}$$

Si esset $n = 0$, nota est operatio, qua ex data anomalia media y elicitor vera v ; cum igitur sit n fractio valde parva, per eandem operationem, omittendis primum terminis per n affectis quæratue anomaliam vera v mediæ

& conveniens, eaque deinceps per terminos fractione n affectos corrigatur. Tum si eam accuratius definire velimus, valorem pro ν modo inventum in expressione illa pro ν repera substituamus, ex eoque denuo ν determinemus.

§. CXI. Facilius autem per confuetas tabulas anomaliarum totum hoc negotium expediiri potest. Cum enim perturbaciones sunt minimæ, sufficiet pro his anomaliam veram ν proxime saltem nosse, eisque ergo loco anomalia media ipsa g uti licebit, namque errores, qui hoc modo committentur, ad sequentem terminorum, quos negligimus, ordinem pertinent. Tum valor horum terminorum minimorum ad anomaliam mediam & referatur, seu ex data anomalia media & quæritur anomalia media correctæ g' ut sit

$$g' = g - \frac{1}{k} (a \sin g + e \sin (n - g) + \gamma \sin (n + g) + \delta \sin (2n - g) + \epsilon \sin (2n + g));$$

ubi quidem partem posteriorem, utpote præ hac valde parvam omitto, atque jam pro data excentricitate k ex tabulis confuetis quæritur anomalia vera quæ huic anomalie mediæ correctæ respondeat; hocque modo obtinebitur ipsa illa anomalia vera ν , qua pro evolutione omnium formularum hætenus inventarum indigemus, erit scilicet

$$\nu = g' - 2k \sin \nu - \frac{1}{4} k^2 \sin 2\nu - \frac{1}{8} k^3 \sin 3\nu.$$

§. CXII. In Tabulis autem Astronomicis pro data quavis anomalia media non tam ei respondens anomaliam veram; quam differentiam, quæ prosiapharcis seu æquatio centri vocatur, exhiberi solet, neque etiam pro nostro scopo quicquam in hoc institute immutari est opus. Ad manus igitur sit tabula more solito adnotata, quæ pro excentricitate k cuique anomalie mediarum respondentem æquationem centri exhibeat. Antea

quam autem hac tabula utamur, anomalia media planetæ & ad datum tempus collecta, per inæqualitates supra expostas & tam ab ea ipsa quam ab angulo ν , cujus valorem quoque ex motu medio utriusque planetæ collegisse sufficit, pendentes corrigatur, ut obtineatur anomalia media correctæ g' . Tum in dicta Tabula quæritur æquatio isti anomalie mediæ g' conveniens, quæ sit $= \pm AE$, qua inventa statim habebitur anomalia vera quæ sita $\nu = g' + \pm AE$, qua in determinatione & evolutione omnium formularum supra inventarum uti oportebit. Simul vero hæc æquatio $\pm AE$ ex tabula desumpta verum valorem formulæ $-2k \sin \nu - \frac{1}{4} k^2 \sin 2\nu - \frac{1}{8} k^3 \sin 3\nu$ exhibebit, id quod pro sequenti calculo probe nosse conducet.

§. CXIII. Ad Anomaliam mediam autem pro dato tempore colligendam motum aphelii medium duntaxat nosse oportet, qui membro primo formulæ §. CI entitæ contineatur, ex quo habemus:

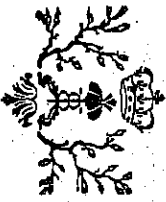
$$\text{Long. aphelii mediam} = \text{Const.} + \frac{nibc}{4f^3} \\ (2g' + h')\omega - \frac{nib^2}{2f^2} (3g + h)\omega,$$

seu abbreviationem ante introductum, adhibendo erit:

$$\text{Long. aphelii media} = \text{Const.} + n \Delta \omega.$$

Quoniam autem omnes planetæ ad motum medium aphelii aliquid conferunt, singulorum effectus exquiri debet, ut inde ad quodvis tempus propofitum longitudo aphelii media rite obtineatur. Vel cum ex collatione recentiorum observationum cum antiquis motus medius aphelii cuiusque planetæ satis accurate jam sit exploratus, eo potius uti conveniet. Quare cum hinc ad tempus propofitum longitudo media aphelii sit designata, ea à longitudine media ipsius planetæ subtracta præbebit ejus anomaliam mediam & pro eodem tempore propofito, quæ etiam in nonnullis tabulis immediate exprimi solet.

§. CXIV. Deinde si perturbaciones, quæ ab actione certæ cujusdam planetæ proficiscuntur, indagare velimus, primum ex collatione semi parametri ejus orbitæ c , cum semi parametro b planetæ examinandi operumularum §. LXXII & LXXVIII datarum computentur valores litterarum g , g' , g'' , &c. ex hisque porro per rationem mediorum motuum i & m valores litterarum a , ϵ , γ , δ , ϵ , itemque A , B , C , D , E , F , G , H , qui omnes in meris numeris expressi prodibunt. Tum etiam massa Planetæ per massam Solis divisa dabit fractionem n . Quibus inventis ad tempus propositum colligatur longitudo media planetæ perturbati & perturbantis, quia posteriori à priori ablata remanebit angulus, quo loco n uti licebit in indagatione correctionum anomaliz mediæ (§. CXI). Vel quod expedit, utriusque planetæ longitudo per tabulas ordinarias definiatur, ac differentia pro angulo n assumatur, quandoquidem hic valor à vero nonnisi in minutis discrepabit.

SECTIO VIII.

Expositio Universi Calculi quo versus Planetæ locus in orbita ob actionem reliquorum planetarum perturbatus assignatur.

§. CXV. **P**RIMA operatio in hoc consistet, ut pro quolibet planetæ, à cujus actione motus planetæ propostæ perturbatur, ope formularum §. LXXXI & LXXXVIII expositarum primo valores litterarum g , g' , g'' , &c. (litteris enim reliquis k , h , l , l' , &c. ibidem adhibitis carere possumus), tum vero ex his porro valores litterarum A , B , C , D , &c. ex §. CVIII, & litterarum quoque Δ , a , ϵ , γ , δ , &c. ex §. CIX per calculum evolvanur: pro quo calculo recordari debemus, fractionem n obtineri, si massa planetæ perturbantis per massam solis dividatur: deinde si motus diurnus medius solis uniatæ exponatur, exprimet littera i motum diurnum medium planetæ perturbati, & m planetæ perturbantis. Calculus quidem pro valoribus illarum litterarum instituendus admodum est molestus, verumtamen per subsidia indicata satis exacte absolvi poterit.

§. CXVI. Statim autem ex valore a cognoscetur, quantum aphellium ab actione cujusdam planetæ promoveatur; si enim pro angulo a ponamus 360° terminus $n \Delta a$ dabit motum aphellii annum, ac si hunc valorem ab actione cujuslibet planetæ deducamus, omnes conjunctionum ostendunt verum motum annum planetæ respectu stellarum fixarum, qui vix quicquam ab eo,

quem per observationes cognovimus, discrepare deprehendetur. Cognito autem tam aphelii quam ipsius, planetæ motu medio ad quodvis tempus propofitum tam hujus planetæ longitudo media quam anomalia media facile assignabitur. Statuamus ergo ejus longitudinem mediani = ζ & anomaliam mediani = ψ ; cum vero excentricitas media fit = k .

§. CXVII. Deinde hæc anomalia media ψ ex tabulis mediorum motuum delimita corrigi debet per formulam §. CXI allatam, ut obtineatur anomalia media correctæ ψ' . Vel si tabulæ mediorum motuum loco anomalie mediæ exhibeant locum aphelii medium, eadem correctiones signis versis ad aphelium applicari debent: hoc autem modo reperitur ipsa longitudo aphelii vera, unde hæc correctio magis est naturalis prædixi anomalie illata. Quare ex longitudine aphelii mediani quaeratur longitudo ejus vera per hæc formulam

$$\text{Longitudo Aphelii vera} = \text{Longitudini Aphelii mediæ} \\ + \frac{n}{k} (\alpha \sin. \psi + \epsilon \sin. (n - \psi) + \gamma \sin. n + \delta) \\ + \delta' \sin. (2n - \psi) + \epsilon' \sin. (2n + \psi);$$

quæ correctio, quia per excentricitatem k est divisa factis nobilibus esse potest. Tum ista Longitudo aphelii vera subtrahatur à longitudine planetæ media ζ , ut obtineatur anomalia media ejus correctæ ψ' .

§. CVXIII. Tertio in promptu esto tabulæ æquatorem centri more solito ad excentricitatem k computata, ex qua pro anomalia media ψ' excerpatur æquatio centri respondens quæ fit $\pm \mathcal{A}$, arque hinc reperitur Anomalia vera = $\psi' \pm \mathcal{A}$ quæ ob duplicem causam ab anomalia vera, quæ more solito ex tabulis æquatorem colligitur nullo respectu ad perturbaciones habito; discrepat, primo enim est ex eadem tabulâ delimita est, tamen alii anomalie mediæ ac vulgo respondeat, ideoque

quæ tantumdem discrepat; deinde quia alii anomalie mediæ respondeat, etiam æquatio $\pm \mathcal{A}$ erit diversa. Manifestum autem est hoc posterius discrimen multo fore minus priore; cum hoc ad eo majus evadat, quo minus fuerit excentricitas k , tum vero æquatio $\pm \mathcal{A}$ diminuat. Est ergo in calculo perturbatorum non adeo accurate nosse opus est anomaliam veram ψ , tamen correctio anomalie mediæ seu loci aphelii neutiquam negligi potest.

§. CXIX. Definita hoc modo anomalia vera ψ statim locum planetæ in orbita assignare poterimus, ita ut non opus habeamus ante variationem parametri & excentricitatis exquirere: quantum enim hæc variationes ad locum planetæ in orbita perturbandum conferunt, id jam sumus complexi in expressione pro loco aphelii vero supra §. CI inventa. Nam quia jam valorem ipsius ψ exacte expressum habemus, erit longitudo vera

$$\varphi = \psi + n \int V d\omega + \text{Const.}$$

Si ergo pro $\int V d\omega$ valorem §. CIX positum & pro ψ valorem §. CX assignatum substituamus, consequentur

$$\varphi = \text{Const.} + i(1 - k) \frac{1}{2} \omega - i n A \omega - 2 k \sin. \nu \\ - \frac{1}{2} k k \sin. 2\nu - \frac{1}{2} k^3 \sin. 3\nu - \frac{n B}{2} \sin. 2\nu \\ - \frac{n C i}{1 - m} \sin. n - \frac{n D i}{2(1 - m)} \sin. 2n + \frac{n E i}{1 + m} \sin. (n - 2\nu) \\ - \frac{n F i}{3 + m} \sin. (n + 2\nu) + \frac{n G i}{2m} \sin. (2n - 2\nu) - \frac{n H i}{2(2 - m)} \sin. (2n + 2\nu)$$

neque igitur hic amplius inæqualitates illæ majores in forma $n \int V d\omega$ contenta aliter ingrediuntur, nisi quatenus illis ipsa anomalia vera ψ jam est immutata.

§. CXX. Prima portio hujus expressiois, $i\omega$ ($(1 - k) \frac{1}{2} - n A$) motum medium hujus planetæ ex-

Prix de 1756.

M

ponit, quem ergo etiam ab actione planetarum aliquantulum perturbari manifestum est; hinc si longitudo planetæ mediæ ponatur ζ , erit $\zeta = Const. + i(1 - k^2)^{\frac{1}{2}} \omega - i n A \omega$. Deinde vidimus portionem $2k \sin. v - \frac{1}{2} k^2 \sin. 2v - \frac{1}{2} k^3 \sin. 3v$ designare æquationem centri $\pm \mathcal{H}$ quæ in tabulis ordinariis anomaliz mediæ correctæ & responder, dummodo hæ tabulæ excentricitati k sint iusto calculo constructæ. Cum igitur tam longitudo mediæ ζ quam ista æquatio $\pm \mathcal{H}$ constet, habebitur longitudo vera planetæ in sua orbita:

$$\begin{aligned} \phi &= \zeta \pm \mathcal{H} - \frac{n^B}{2} \sin. 2v - \frac{n^C i}{i-m} \sin. n - \frac{n^D i}{2(i-m)} \sin. 2n \\ &+ \frac{n^E i}{i+m} \sin. (n - 2v) - \frac{n^F i}{3i-m} \sin. (n + 2v) \\ &+ \frac{n^G i}{2m} \sin. (2n - 2v) - \frac{n^H i}{2(2i-m)} \sin. (2n + 2v) \end{aligned}$$

ubi portio $\zeta \pm \mathcal{H}$ exhibet longitudinem modo ordinatio inventam, nisi quatenus anomalia mediæ hic est correctæ, tum vero reliqui termini continent ceteras inæqualitates ab actione planetæ perturbantis profectas, quarum quidem portio quædam jam in ipsa æquatione centri $\pm \mathcal{H}$ ob anomaliam mediæ correctam comprehenditur.

§. CXXI. Actionum ergo planetæ perturbantis ad duplicem effectum perduximus, dum altero longitudo æphælii seu anomaliz mediæ, altero vero ipsa longitudo perturbatur. Quia vero & prior effectus valde est parvus, uterque commode ad unum revocari poterit. Cum enim anomaliz vera tantundem immutetur quantum anomaliz mediæ, si v denotet eam ipsam anomaliam veram, quæ anomaliz mediæ non correctæ seu naturali & responder, in expressione pro vero planetæ loco inventa, loco v scribi oportet $v - \frac{1}{k}(a \sin. v + e \sin.$

$(n - v) + \gamma \sin. (n + v) + \delta \sin. (2n - v) + e \sin. (2n + v)$ quæ mutatio quidem in terminis minimis nullam variationem sensibilem gignit. At si jam $\pm \mathcal{H}$ denotet æquationem centri ipsi anomaliz mediæ & convenientem, quia est $\pm \mathcal{H} = 2k \sin. v - \frac{1}{2} k^2 \sin. 2v - \frac{1}{2} k^3 \sin. 3v$, in primo termino, mutatio sensibilis oritur, ideoque loco $\pm \mathcal{H}$ scribi debet

$$\begin{aligned} &\pm \mathcal{H} + n(a \sin. 2v + (e + \gamma) \sin. n + (\delta + e) \sin. 2n \\ &+ e \sin. (n - 2v) + \gamma \sin. (n + 2v) + \delta \sin. (2n - 2v) \\ &+ e \sin. (2n + 2v)); \end{aligned}$$

sicque jam $\pm \mathcal{H}$ denotabit æquationem centri anomaliz mediæ naturali & respondentem, & anomalia vera v erit etiam ea quæ motu solito sumitur scilicet $v = \delta + \mathcal{H}$.

§. CXXII. Hinc igitur faciliorem modum adipiscimur effectum perturbantis in loco planetæ determinandi. More scilicet solito ad datum tempus colligatur anomalia mediæ κ , eique ex tabula ordinaria capiatur respondens æquatio centri $\pm \mathcal{H}$, indeque formatur anomalia vera $v = \delta \pm \mathcal{H}$. Qua stabilita si longitudo planetæ mediæ fuerit ζ & n denotet anomaliam, qui relinquitur si à longitudine planetæ perturbanti longitudo planetæ perturbantis subtrahatur, habebitur longitudo planetæ perturbaci veræ.

$$\begin{aligned} \phi &= \zeta \pm \mathcal{H} + n \left\{ \left(a - \frac{1}{2} \right) \sin. 2v + \left(e + \gamma + \frac{e_1}{2i-m} \right) \sin. n \right. \\ &+ \left(\delta + \frac{e_1}{2i-m} \right) \sin. (n - 2v) + \left(e + \frac{e_1}{2i-m} \right) \sin. (n + 2v) \\ &+ \left(\delta + \frac{e_1}{2m} \right) \sin. (2n - 2v) + \left(e - \frac{e_1}{2(2i-m)} \right) \sin. (2n + 2v) \left. \right\} \end{aligned}$$

Mij

ubi $\zeta + \mathcal{E}$ exprimit longitudinem planetæ, quam tabulæ ordinariæ præbent, totaque perturbatio jam in terminis annexis continetur.

§. CXXXIII. Hic statim obfero fieri $a - \frac{b}{2} = 0$, unde si ad reliquos terminos contrahendos ponatur:

$$\varphi = \left\{ \begin{aligned} &+ \mathcal{E} + n B' \sin. n + n C' \sin. 2n + n D' \sin. (n-2v) \\ &+ n E' \sin. (n+2v) + n F' \sin. (2n-2v) \\ &+ n G' \sin. (2n+2v) + \&c. \end{aligned} \right.$$

per valores supra exhibitos reperiemus

$$B' = \left\{ \begin{aligned} &\frac{bb}{cc} \left(\frac{3i^3}{m(i-m)^2} - \frac{ii}{(i-m)(2i-m)} \right) + \frac{b^3}{f^2 m(i-m)(2i-m)} \\ &\frac{bb^2}{2f^2} \left(\frac{1(2g-g'')ii}{(i-m)^2} + \frac{(6g-g''')ii}{m(i-m)} - \frac{(2g-3g''')ii}{(i-m)(2i-m)} \right) \\ &\frac{b^3}{f^3} \left(\frac{i^3 g''}{(i-m)(i-2m)(3i-2m)} \right) \end{aligned} \right.$$

$$C' = \left\{ \begin{aligned} &\frac{bb^2}{4f^3} \left(\frac{3(g'-g''')ii}{(2(i-m))^2} - \frac{(3g'-g''')ii}{(i-m)(i-2m)} - \frac{(g'-3g''')ii}{(i-m)(3i-2m)} \right) \end{aligned} \right.$$

$$D' = 0; E' = 0; F' = 0; G' = 0.$$

Hanc ob rem tota correctio ita contrahitur, ut tantum duobus terminis consistet; sique $\varphi = \zeta + \mathcal{E} + n B' \sin. n + n C' \sin. 2n$; siquidem in perturbationibus excentricitatem k rejicimus.

§. CXXXIV. Distantia vera planetæ à sole x nunc quoque facile definiri poterit; cum enim sit $x = \frac{1-q \cos. v}{1-q}$ si ponamus ut supra $P = b(1+nP)$ & $q = k+nQ$, erit ob nP & nQ minima:

$$x = \frac{b}{1-k \cos. v} + n b (P + Q \cos. v).$$

Supra autem jam valores quantitarum P & Q assignavimus, hic vero pro v capi debet ea anomalia vera, quæ

anomalie mediæ correctæ g' responder: sin autem anomalia vera tabulari uni velimus, eamque littera v indicemus, pro v in ista formula scribere debemus

$$v - \frac{1}{2} (a \sin. v + \mathcal{E} \sin. (n-v) + \gamma \sin. (n+v) + \delta \sin. (2n-v) + \epsilon \sin. (2n+v));$$

ideoque pro $k \cos. v$ scribi oportebit:

$$k \cos. v + \frac{1}{2} (a - a \cos. 2v - (\mathcal{E} - \gamma) \cos. n + \mathcal{E} \cos. (n-2v) + \gamma \cos. (n+2v) - (\delta - \epsilon) \cos. 2n + \delta \cos. (2n-2v) - \epsilon \cos. (2n+2v)).$$

Hinc si ponamus $k \cos. v = k \cos. v + nR$, erit

$$x = \frac{b}{1-k \cos. v} + n b (P + Q \cos. v + R), \text{ ubi } \frac{b}{1-k \cos. v}$$

distantiam ex tabulis more solito erutam exprimit; neque vero plerumque operæ est pretium pro distantia hanc correctionem adhibere.

SECTIO IX.

Evolutio Inaequalitatum quibus cum linea nodorum tum inclinatio ab actione Planetarum afficitur.

§. CXXXV. **S**OPRA in §. LXXXVII & LXXXVIII formulas exhibuimus differentiales, quibus mutatio momentanea tam in situ lineae nodorum quam in inclinatione orbitae planetae perturbati ad orbitam perturbantis, quamquam fixam considero exprimitur. Proditae autem sunt istae formulae usque ad terminos excentricitatis simplici k affectos, ommissis iis, qui vel per quadratum altioreve potestatem ejusdem excentricitatis k, vel per excentricitatem orbitae planetae perturbantis e sunt multiplicari, quos autem si quis laborem suscipere velit eidem methodo insistendo non esset difficile insuper adjicere: neque etiam cum istarum formularum integratio majori premeretur difficultate. Verum quia actio planetarum est minima, hic adeo terminos excentricitatis k involvantes rejicere licebit, siquae expressiones integrales & facilius inveniantur, & multo fieri simpliciores.

§. CXXXVI. Quod igitur primum ad longitudinem nodi attinet, quam respectu stellarum fixarum littera π indicavimus, in ejus differentiale ingrediatur angulus σ, qui denotat argumentum latitudinis φ — π. Cum ergo hoc calculo negligamus, & differentiale ipsius dπ prae dφ sit minimum, tuto assumere liceat dσ = dφ = i dω, & quia porro est dπ = (i — m) dω,

integrando obtinebimus pro longitudine lineae nodorum:

$$\pi = \text{Const.} - \frac{nbc}{4f^1} g' i \omega + \frac{nbb}{cc} \left(\frac{fm \cdot x}{2(i-m)} + \frac{fm \cdot (x-2\sigma)}{2(i+m)} \right) - \frac{nbbc}{4f^1} \left\{ \frac{(i-g+g'') \sin \cdot x}{i-m} + \frac{(g'+g''') \sin \cdot 2x}{2(i-m)} + \frac{2g \sin \cdot (x-2\sigma)}{2(i+m)} + \frac{g' \sin \cdot 2\sigma}{2i} + \frac{g' \sin \cdot (2x-2\sigma)}{2m} - \frac{g'' \sin \cdot (x+2\sigma)}{3i-m} \right\}$$

Hinc ergo erit longitudo media nodi = Const. — $\frac{nbbc}{4f^1} g' i \omega$, & quia g' semper est quantitas positiva, patet lineam nodorum semper regredi, & quidem singulis annis per angulum = $\frac{90^\circ nbbc}{f^1} \cdot i g'$ graduum, ponendo = 360°.

§. CXXXVII. Formulam pro differentiali $\frac{d \text{ tang } G}{\text{tang } G}$ inventam, quia etiam est valde parva, loco tang. G poterimus per tangentem inclinationis mediae multiplicare, sit igitur inclinatio media = λ, denotante G inclinationem veram, atque integrando obtinebimus

$$\frac{\text{tang } G}{\text{tang } \lambda} = 1 + \frac{nbb}{2cc} \left(\frac{\text{cos } x}{i-m} - \frac{\text{cos } (x-2\sigma)}{2+m} \right) + \frac{nbbbc}{4f^1} \left\{ \frac{(i-g-g''') \text{cos } x}{i-m} + \frac{(g'-g''') \text{cos } 2x}{2(i-m)} - \frac{2g \text{cos } (x-2\sigma)}{2(i+m)} + \frac{g' \text{cos } 2\sigma}{2i} - \frac{g' \text{cos } (2x-2\sigma)}{2m} - \frac{g'' \text{cos } (x+2\sigma)}{3i-m} \right\}$$

Cum igitur inclinatio vera G minime discrepet à media λ, ponamus G = λ + dλ, eritque tang. G = tang. λ + $\frac{d\lambda}{\text{cos } \lambda}$, & tang. G = 1 + $\frac{d\lambda}{\sin \lambda \text{cos } \lambda}$, quia formula cum illa expressione collata elicemus valorem ipsius dλ, quo subditurito reperietur

$$G = \lambda + \frac{nbh \sin. 2\lambda}{4cc} \left(\frac{\cos^n}{i-m} - \frac{\cos. (\lambda - 2\sigma)}{i+m} \right)$$

$$\frac{nbhc \sin. 2\lambda}{8fs} \left\{ \begin{aligned} &+ \frac{(2e-g') \cos^n}{i-m} - \frac{2g \cos. (\lambda - 2\sigma)}{i+m} - \frac{g' \cos. (\lambda - 2\sigma)}{2m} \\ &+ \frac{(g''-g''') \cos. 2\lambda}{2(i-m)} - \frac{g' \cos. 2\sigma}{2i} - \frac{g'' \cos. (\lambda + 2\sigma)}{3i-m} \end{aligned} \right\}$$

§. CXXVIII. Inæqualitates igitur istæ non solum ob fractionem minimam n sed etiam ob $\sin. 2\lambda$ etiam tam exiguæ, ut nullo modo observari queant: atque etiam inæqualitates periodicæ in lineâ nodorum vix unquam in sensu occurrant, unde in usu astronomico tuto negligi poterunt. Tantum ergo notasse sufficet motum lineæ nodorum medium, qui connectur hac formula:

$$\pi = \text{Const.} - \frac{nbhc}{4fs} g' i \omega s$$

unde constar lineam nodorum motu uniformi contra signorum seriem recedere. Eri enim hic motus singulis annis sit tardissimus ut percipi nequeat, tamen successione plurimum annorum, quia continuo accumulatur, maxime sensibilis evadere potest. Effectus autem qui inde in phænomena Astronomica redundat, in hoc possimum cerneretur; quod si pro planeta perturbato terra accipiarur, latitudo stellarum fixarum aliquantillum immutetur, qui effectus propterea imprimis meretur, ut accuratius evolvarur.

§. CXXIX. Ista autem latitudinis mutatio pendebit à longitudine cujusque stellæ fixæ ratione nodorum: Posita enim longitudine nodi ascendentis terræ super orbita planetæ perturbantis = π , quæ convenit cum longitudine nodi descendentis ejusdem planetæ super ecliptica, si longitudo cujuspiam stellæ fixæ fuerit = π , ejus latitudo si fuerit borealis post tem-

$$\frac{nbhc}{4fs} = \frac{nbhc}{4fs}$$

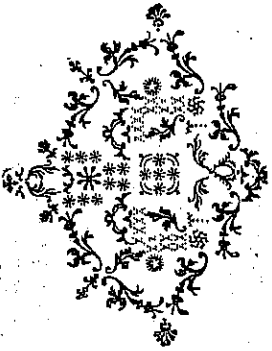
= $\frac{nbhc}{4fs} g' i \omega \sin. \lambda$, sin autem latitudo fuerit australis tantumdem augebitur. Contrarium eveniet si longitudo stellæ fuerit $180^\circ + \pi$, tum enim eodem tempore, cui solis motus ω responderet, ejus latitudo si fuerit borealis augebitur particula $\frac{nbhc}{4fs} g' i \omega \sin. \lambda$, sin autem sit australis tantumdem diminuatur. At si longitudo stellæ 90° distet à nodis tum ejus latitudo nullam patietur mutationem. In genere autem si longitudo stellæ fixæ fuerit = ξ , eodem tempore ejus latitudo si fuerit borealis diminuatur particula = $\frac{nbhc}{4fs} g' i \omega \sin. \lambda \cos. (\xi - \pi)$ sin autem latitudo sit australis tantumdem augebitur.

§. CXXX. Maxime igitur notabiles effectus, qui ab actione planetarum in terram exercentur, sunt primo ista exigua mutatio in latitudine stellarum fixarum, quæ autem cum observationibus veris circa latitudinem stellarum fixarum institeris minus fidere liceat, utrum veritati sit conformis? non tam facile explorari potest. Invenit tamen studiosa collatio veterum observationum cum recentioribus vix dubitare sinit, quin in quibus stellis fixis latitudo parumper sit immutata, quod prænomineum sine dubio actioni planetarum est tribuendum. Deinde maxime conspicuus effectus cernitur in motu aphelli, cujus consensus cum veritate facillime explorari potest, quandoquidem ex observationibus certum est, aphellium terræ quotannis per spatium $1''$ circiter promoveri; similique modo motus aphelliorum in reliquis planetis ab eorum actione mutua oriundus cum observationibus comparari poterit. Reliqui effectus in plerisque planetis minus perceptibiles consistunt

Prix de 1756.

N

in mutatione excentricitatis, in inaequalitatibus periodicis loci apheliorum, unde anomalia media afficitur ac denique in variatione parametri orbitarum; quibus cognitis, loca planetarum per praecepta vulgaris Astronomica facile assignari poterunt.

PARS ALTERA

*Continens Applicationem Theoriae ad motum
Terae ejusque perturbaciones ab actione
reliquorum Planetarum oriundas.*

IN parte superiori Theoriam actionis planetarum mutuae ita in genere constitui, ut ex ea inaequalitates ejusque planetae, quae ejus motui ab actione reliquorum planetarum inducuntur, definiti atque assignari queant. Quas inaequalitates ita ad commodum calculi astronomici traxi, ut pateat, quantum primo latius rectum seu parameter orbitae, tum vero excentricitas, tertio locus aphelii, & quarto positiq. plani, quod orbita in caelo occupat, quovis tempore immutetur. Cognitis enim his variationibus, manifesto apparebit, quantum motus planetae quovis tempore à regulis Keplerianis recedere, & quales correctiones Tabulis consuetis adhiberi debeant, ut ad quodvis tempus verus planetae locus in caelo assignari queat.

2. Labor autem foret nimis operosus, limiteque huic differtationi praefixos longe excederet, si hanc Theoriam ad singulos planetas accommodare vellem. Ipsa quoque Illustrissima Academia Regia tam proximam opus non requirit, dum postquam Theoria perturbationum solidae fuerit stabilita ejus applicationem tantum ad motum Terra exigit: cujus praecepto motum gesturus

cundas perturbaciones, quibus terra in motu suo ob actionem reliquorum planetarum est obnoxia, data opera determinabo. Ex hac autem applicatione facile percipietur, quomodo per eandem Theoriam & reliquorum planetarum omnium perturbaciones, quas sibi mutuo induunt, defini oporteat.

3. Ad motum autem terræ perturbandum reliqui planetæ omnes concurrunt, singulorumque effectus secundum præcepta superiora seorsim investigari conveniet, quod opus pro singulis simili calculo absolvetur. Quoniam igitur terram in locum planetæ perturbati constitimus, littera i perpetuo unitatem denotabit: atque ex tabulis solaribus pro ejus excentricitate media astimenus $k = 0,0168$. Quamquam enim cunctis inæqualitatibus rite determinatis demum verum valorem excentricitatis mediæ k definire licet; tamen in ipsa harum inæqualitarum investigatione valore ipsius k proximè vero tuto uti poterimus, quandoquidem hic minimas aberraciones merito negligimus. Interim valor $k = 0,0168$ tam prope ad veritatem accedere videret, ut error nullus cere sit momenti. Habebimus igitur constantem $i = 1$ & $k = 0,0168$, neque quicquam præterea ex terræ theoria reperi est necesse, propterea quod non tam quantitas absoluta ejus pariteri quam ejus ratio ad parametrum cuiusque alterius planetæ in computum ingreditur.

4. Quicunque planetarum pro perturbante assumitur, ejus primum vim absolutam, seu rationem ejus massæ ad massam Solis nosse oportet, quam rationem littera n indicavimus. Ex phænomenis quidem Satellitum Newtonus conclusit, si Saturnus sit planeta perturbans fore $n = \frac{1}{3011}$, sin autem sit Jupiter esse $n = \frac{1}{1067}$; pro reliquis autem planetis, quoniam Satellitibus destituantur, valor fractionis n ex phænomenis determinari ne-

quit. Ersi autem Mars & Venus ratione voluminis terræ sunt minores, fortasse ob majorem densitatem ratione massæ non multum discrepant, foreque ergo pro illis $n = \frac{1}{17000}$; pro Marte tamen hanc fractionem ob celeb. Monnierii observations notabiliter imminuere vellem, ut esset quasi $n = \frac{1}{100000}$, nullumque est dubium, quin pro Mercurio hæc fractio multo minor sit accipienda forsitan $n = \frac{1}{1000000}$. Verum ex ipsa quantitate effectuum forte hæc accuratius definire licebit.

5. Porro pro quovis planeta nosse oportet motum medium seu rationem anguli, dato tempore circa solem descripti ad motum medium solis pro eodem tempore. Hanc rationem littera m indicavimus, unde tabulas astronomicas consulentes reperiemus

pro Saturno	$m = \frac{2}{17} = 0,0339$
pro Jove	$m = \frac{1}{81} = 0,0843$
pro Marte	$m = \frac{2}{73} = 0,5316$
pro Venere	$m = \frac{1}{8} = 1,6250$
pro Mercurio	$m = \frac{117}{31} = 4,1515$

Excentricitate horum planetarum littera e indicata non erit opus, siquidem vidimus perturbaciones inde pendentes tam prodiere exiguas, ut præ reliquis facile rejici queant. Saltem in hac applicatione ejus rationem non habebimus, etiam si in Theoria non sit neglecta: præsertim itea quod ad motum apogei medium nihil plane conferret.

6. Cum igitur sit $m = \frac{a\sqrt{a}}{c\sqrt{c}} = \frac{b\sqrt{b}}{c\sqrt{c}}$, ob $a = b$ hinc reliquis expressiones, quæ in calculum ingrediuntur, determinare poterimus.

$$\text{Sic erit } \frac{b}{c} = \sqrt{m^4}, \quad \frac{b}{c} = \frac{\sqrt{m^4}}{1 + \sqrt{m^4}}, \quad \frac{cc}{1 + \sqrt{m^4}} = \frac{1}{1 + \sqrt{m^4}}$$

$$b^3 = \frac{m m}{(1 + \sqrt[3]{m^4})^{\frac{1}{2}}}; \quad \frac{b b c}{f^3} = \frac{\sqrt[3]{m^4}}{(1 + \sqrt[3]{m^4})^{\frac{1}{2}}}$$

hincque $f^3 = \frac{m m}{(1 + \sqrt[3]{m^4})^{\frac{1}{2}}}$; $\frac{b b c}{f^3} = \frac{\sqrt[3]{m^4}}{(1 + \sqrt[3]{m^4})^{\frac{1}{2}}}$
 Tum etiam hinc elicientur valores numerorum μ & ν
 supra (§. LXXVII) introductorum, erique:

$$\mu = \frac{2 b c}{f f} = \frac{2 \sqrt[3]{m m}}{1 + \sqrt[3]{m^4}}; \quad \&c.$$

$$\nu = \frac{c c - b b}{f f} = \frac{1 - \sqrt[3]{m^4}}{1 + \sqrt[3]{m^4}}$$

Ex his autem neglecta eccentricitate e habemus:

$$\frac{1}{n} = \frac{1}{n} (1 - \frac{1}{2} (1 - \nu) k \cos. \nu) = \frac{1}{n} (1 - \frac{3 \sqrt[3]{m^4}}{1 + \sqrt[3]{m^4}} k \cos. \nu)$$

$$s = \mu (1 + \nu k \cos. \nu); \quad s s = \mu^2 (1 + 2 \nu k \cos. \nu) + \nu^2 \mu^2 (1 + 3 \nu k \cos. \nu) \quad \&c.$$

$$\text{argue } 1 - s s = \nu \nu - 2 \mu \mu \nu k \cos. \nu, \quad \&c.$$

$$\frac{1}{1 - s s} = \frac{1}{\nu^2} + \frac{2 \mu \mu k \cos. \nu}{\nu^3}$$

7. Jam præcipuus labor in computo litterarum $g, h, g', h', \&c.$ consistet, pro quibus primum ex §. LXXII valores expresseruntur

$$P(1 - s s); \quad \frac{1}{2} Q(1 - s s); \quad \frac{1}{2} R(1 - s s); \quad \frac{1}{2} S(1 - s s) \quad \&c.$$

hincque ipsæ hæ litteræ $P, Q, R, S, \&c.$ colligi debent. Quæ singulæ cum habituræ sint formam $A + B k \cos. \nu$, erit porro

$$g + h k \cos. \nu = P (1 - \frac{1}{2} (1 - \nu) k \cos. \nu)$$

$$g' + h' k \cos. \nu = Q s (1 - \frac{1}{2} (1 - \nu) k \cos. \nu)$$

$$g'' + h'' k \cos. \nu = R s^2 (1 - \frac{1}{2} (1 - \nu) k \cos. \nu)$$

$$g''' + h''' k \cos. \nu = S s^3 (1 - \frac{1}{2} (1 - \nu) k \cos. \nu)$$

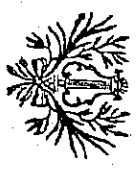
&c.

quoniam eccentricitatem e , ac proinde numeros inde pendentes $l, l', \&c.$ negligimus. Negligimus vero etiam terminos quadratum k^2 ejusque altiores potestates involventes, unde calculus in numeris satis expedite absolvi poterit. Atque hoc modo omnia elementa, quæ ad perturbationes motus in orbita invenienda spectant, erunt cognita.

8. Denique vero quod ad variationem plani orbitæ attinet id pro quovis planeta perturbante ad planum ejus orbitæ, quæ saltem ad tempus ut fixa spectatur, est relatum. Ex tabulis autem Astronomicis colligimus pro An. 1750.

Si orbita terræ referatur ad	Elle longitudinem nodi ascendens	Inclinationem orbitæ
Orbitam Saturni	95, 21°, 20', 6"	2°, 30', 10"
Orbitam Jovis	9, 8, 15, 50,	1, 19, 10
Orbitam Martis	7, 17, 56, 22,	1, 51, 0
Orbitam Veneris	8, 14, 23, 43,	3, 23, 20
Orbitam Mercurii	7, 18, 29, 0,	6, 59, 20

His igitur notatis perturbationes, quas quilibet planeta in motu terra producit, per calculum numericum investigemus, unde quantum Theoria cum veritate comparet, facile erit judicare.

I.

Investigatio inequalitatum motus Terræ ab actione Saturni oriundarum.

9. PRIMUM igitur Saturnus locum teneat planetæ perturbantis, arque ut vidimus pro eo habemus

$$n = \frac{1}{3011} \quad \& \quad m = 0, 0339;$$

& quantitates hinc derivatas cum suis logarithmicis:

$\frac{4k}{f_1} = 0, 01097$	$L\frac{4k}{f_1} = 8, 040266$	$\mu = 0, 20721$	$L\mu = 9, 3164251$	$\mu^2 = 0, 2027$
$\frac{4k}{f_2} = 0, 00114$	$L\frac{4k}{f_2} = 7, 055293$	$\mu^2 = 0, 042291$	$L\mu^2 = 8, 6328501$	$\mu^3 = 0, 0420$
$\frac{4k}{f_3} = 0, 01079$	$L\frac{4k}{f_3} = 8, 033159$	$\mu^3 = 0, 00891$	$L\mu^3 = 7, 9492751$	$\mu^4 = 0, 0087$
		$\mu^4 = 0, 00181$	$L\mu^4 = 7, 2657001$	$\mu^5 = 0, 0018$
		$\nu = 0, 97831$	$L\nu = 9, 9904651$	$1-\nu = 0, 0217$
		$\frac{1}{\nu} = 1, 04491$	$L\frac{1}{\nu} = 0, 0190701$	$\frac{\mu^4}{\nu^3} = 0, 0459$

10. Ex his valoribus formabimus sequentes

$\frac{f_1}{f_2} = 1 - \frac{1}{2}(1-\nu)k \cos. \nu \Rightarrow 1 - 0, 0326 k \cos. \nu$
$s = 0, 2072 + 0, 2e17 k \cos. \nu$
$s^2 = 0, 04229 + 0, 0840 k \cos. \nu$
$s^3 = 0, 0089 + 0, 0261 k \cos. \nu$
$s^4 = 0, 0018 + 0, 0071 k \cos. \nu$
$s^5 = 0, 0003 + 0, 0017 k \cos. \nu$
$s^6 = 0, 0001 + 0, 0003 k \cos. \nu$

Tum

Tum vero $\frac{1}{1-\nu} = 1, 0449 + 0, 0918 k \cos. \nu$, unde valores $P(1-s)$; $\frac{1}{2}Q(1-s)$; $\frac{1}{2}R(1-s)$, &c. colliguntur

$$P(1-s) = 0, 99729 - 0, 00535 k \cos. \nu$$

$$\frac{1}{2}Q(1-s) = 0, 75307 + 0, 00609 k \cos. \nu$$

$$\frac{1}{2}R(1-s) = 0, 47518 + 0, 01283 k \cos. \nu$$

$$\frac{1}{2}S(1-s) = 0, 28004 + 0, 01326 k \cos. \nu$$

11. Ex his deducitur:

hinc

$$P = 1, 0421 + 0, 0859 k \cos. \nu;$$

$$Q = 1, 5746 + 0, 1512 k \cos. \nu;$$

$$R = 0, 9930 + 0, 1140 k \cos. \nu;$$

$$S = 0, 1851 + 0, 0790 k \cos. \nu;$$

multiplicentur iam hæc formulæ per $1 - 0, 0326 k \cos. \nu$, indeque pro litteris $g, h, g', h', g'', h'',$ &c. sequentes obtinebuntur valores:

$$g = 1, 0421; \quad h = 0, 0519$$

$$g' = 0, 3257; \quad h' = 0, 3394$$

$$g'' = 0, 0425; \quad h'' = 0, 0863$$

$$g''' = 0, 0052; \quad h''' = 0, 0159$$

&c.

qui per se tantopere decrefcunt, ut circa convergentiam ferrei in quam supra terminum $\frac{1}{2}$ transformavimus nullum dubium fupereffe poffit.

12. His valoribus inventis: inquiramus primo in motum aphelii terræ, quatenus ab actione Saturni afficitur, & quoniam per (101) tempore quo Sol motu medio conficit angulum ω , aphelium terræ refpectu Stellarum fixarum promoveretur per fpatium

$$\frac{nhbc}{4f_1} (2g' + h')\omega - \frac{nh^2}{2f_1} (3g + h)\omega, \text{ ob}$$

Pria de 1756. 0

$$\frac{b^2 c}{4f} = 0,001698; \quad 2g' + h' = 0,9908, \text{ erit}$$

$$\frac{b^2 c}{4f^2} (2g' + h') = 0,001673;$$

$$\frac{b^2}{2f^2} = 0,000570; \quad 3g + h = 3,1782, \text{ erit}$$

$$\frac{b^2}{2f^2} (3g + h) = 0,001811.$$

Hinc illo tempore aphelium profereur per spatium

$$0,000862 n \omega = \frac{0,000862 \omega}{3021}, \text{ ob } n = \frac{1}{3021}.$$

Tempore ergo unius anni, quo $\omega = 360^\circ = 1296000''$, aphelium terrae à Saturno propellitur per spatium $= 0,370'' = 22'''$, ideoque tempore 100 annorum per spatium $= 37''$, si ergo terra tantum à Saturno perturbaretur, aphelium respectu Stellarum fixarum moveretur :

Tempore unius anni per spatium $22'''$,

Tempore 100 annorum per spatium $37''$.

13. Hinc ad quodvis tempus longitudo media aphelii terrae innovescit, quae autem porro per inaequalitates periodicas corrigi debet. Pendunt autem eae à duobus angulis n & v , quorum ille n habetur si longitudo Saturni θ à longitudine terrae ϕ subtractatur, hic vero v denotat anomaliam terrae veram. Cum igitur sit $\frac{h}{2\pi} = 0,005485$; & $m = 0,0339$, hinc $2i - m = 1,9661$; $i = 2m = 0,9322$, & $3i - 2m = 2,9322$, ob $n = \frac{1}{1021}$ & $h = 0,0168$, formula pro motu aphelii (§. CI) inventa ad angulos redunda dabitur :

Longitudo Aphelii vera = Longitudinai aphelii mediae

$$+ 1973'' \sin. (n - v) + 17'' \sin. (n + v) - 5'' \sin. v + 22'' \sin. (n - v) - \frac{1}{2} \sin. (n + v)$$

$$+ 7'' \sin. v + 2010'' \sin. (n - v) - 11'' \sin. (n + v)$$

$$+ 12'' \sin. (2n - v) - 1'' \sin. (2n + v);$$

unde patet has inaequalitates tantum non se mutuo destruerent dum ea reducuntur ad

$$+ 2'' \sin. v - 15'' \sin. (n - v) + 12'' \sin. (2n - v)$$

quare dum nunquam ad dimidium minutum affurgunt, tuto negligi possunt; ita ut sufficiat effectum in motu aphelii medio notasse.

14. Variationes, quae ab actione Saturni exceptivitati & parametro inducuntur, tam sibi exiguae ut omnino evolvissae est opus, cum quoniam sunt minime, supra (§. CXXXIII) effectum inde in locum terrae redundantem expressestimus, sumta scilicet aequatione, quae secundum tabulas ordinatae anomaliae mediae convenit, quae sit $= \pm \mathcal{A}$, & posita longitudine terrae media $= \mathcal{S}$, vidimus fore longitudinem eius veram

$$\phi = \mathcal{S} \pm \mathcal{A} + n B' \sin. n + n C' \sin. 2n$$

Ibidem autem valores litterarum B' & C' dedimus, ex quibus hos coefficients in minutis secundis colligimus :

$$n B' = -\frac{1}{2}'' , \text{ \& } n C' = 0 ;$$

unde patet longitudinem terrae regulis ordinariis computatam nullam sensibilem alterationem ab actione Saturni pati, cum ea vix dimidio minuto secundo mutari possit. Pro orbita igitur terrae nil aliud relinquitur, nisi exigua illa aphelii terrae promotio, cujus effectus post integrum seculum demum ad $37''$ exurgit.

15. Tantum ergo superest, ut in mutationem plani, in quo orbita terrae versatur, inquiramus; à Saturno autem linea nodorum, seu intersecchio orbitarum terrae & Saturni contra signorum ordinem remouebitur tem-

O ij

pore quo sol motu medio angulum ω absolvit per spatium $= \frac{nbbc}{4f^3} \cdot g^1 \omega = \frac{\omega}{348000}$. Hinc ergo singulis annis linea nodorum super orbita Saturni regrederetur per 0, 3777'', seu 2 2''', *seculo* autem elapso hic motus erit quasi 3 8'''. Inaequalitates periodicas, quibus locus nodi afficitur, quia nullius plane sunt momenti, hic non evolvit, multoque minus eas, quibus in genere inclinatio turbari est inventa: illae enim nunquam ad minimum secundum, haec vero ne ad tertium quidem affirgere reperientur. Si ergo terra à solo Saturno perturbatur, linea nodorum terrae super orbita Saturni retro-moveretur.

Tempore unius anni per spatium 2 2''',

Tempore unius seculi per spatium 3 8''',

qui ergo motus motui aphelii proxime est aequalis.

16. Phaenomena, quae hinc in latitudinem stellarum fixarum fluunt, ita se habebunt. Cum sit inclinatio orbitae terrae ad orbitam Saturni $\lambda = 2^\circ, 30', 10''$, erit pro tempore unius anni $\frac{2b^2}{4f^3} \cdot g^1 \cdot \omega \sin \lambda = 0,0164''$. Hinc stellarum fixarum, quarum longitudo est $9^\circ, 21'$, vel $3^\circ, 21'$, latitudo tempore unius anni mutabitur fere uno minuto tertio. Seculo autem elapso, mutatio latitudinis ita se habebit:

Si longitudo stellae sit $9^\circ, 21'$ circiter

ejus latitudo $\left\{ \begin{array}{l} \text{decreseat} \\ \text{creseat} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} 1'', 38''' \text{ si latitudo fuerit borealis} \\ \text{austrials} \end{array} \right\}$

At si longitudo stellae sit $3^\circ, 21'$ circiter

ejus latitudo $\left\{ \begin{array}{l} \text{creseat} \\ \text{decreseat} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} 1'', 38''' \text{ si latitudo fuerit borealis} \\ \text{austrials} \end{array} \right\}$

Huiusmodi ergo stellarum fixarum latitudo intervallò decem seculorum mutari poterit $16''$, $24'''$, idque ob solam actionem Saturni.

II.

Investigatio inaequalitatum Terrae ab actione Jovis oriundarum.

17. COLLOCATO jam Jove in locum planetæ perturbantis habebimus

$$n = \frac{1}{1067}, \text{ \& } m = 0,0843;$$

indeque quantitates derivatas cum logarithmis subscriptis

$$\frac{u}{c} = 0,036964; \quad \frac{u}{s} = 0,006730; \quad \frac{u}{c} = 0,035004$$

$$8,567770; \quad 7,828010; \quad 8,544124$$

Porro erit $\mu = 0,37081$ & $\nu = 0,97871$, hincque

- $s = 0,37081 + 0,34437 k \cos. v;$
- $9,569151 \quad 9,537029$
- $s^2 = 0,13750 + 0,25539 k \cos. v;$
- $6,138302 \quad 9,407210$
- $s^3 = 0,05099 + 0,14206 k \cos. v;$
- $8,707453 \quad 9,152452$
- $s^4 = 0,01891 + 0,07023 k \cos. v;$
- $8,276604 \quad 8,846542$
- $s^5 = 0,00701 + 0,03255 k \cos. v;$
- $7,845755 \quad 8,512603$
- $s^6 = 0,00260 + 0,01449 k \cos. v;$
- $7,414906 \quad 8,160935$
- $s^7 = 0,00096 + 0,00627 k \cos. v;$
- $6,985057 \quad 7,797033$

110 INVESTIGATIO PERTURBATIONUM

$$s^8 = 0, 00036 + 0, 00266 k \text{ cof. } v;$$

$$6, 553208 \quad 7, 424176$$

$$s^9 = 0, 00013 + 0, 00111 k \text{ cof. } v;$$

$$6, 122359 \quad 7, 044479$$

$$s^{10} = 0, 00005 + 0, 00046 k \text{ cof. } v;$$

$$5, 691510 \quad 6, 659388$$

$$I_{12} = 1, 15943 + 0, 34332 k \text{ cof. } v;$$

$$0, 064244 \quad 9, 535698$$

$$I_{11} = 1 - 0, 10694 k \text{ cof. } v;$$

$$9, 029140$$

18. Ex his jam calculo secundum (§. LXXII) sub-
ducto invenitur

$$P (1 - ss) = 0, 991111 - 0, 017094 k \text{ cof. } v;$$

$$9, 996122 \quad 8, 232844$$

$$Qs(1 - ss) = 0, 563774 + 0, 538394 k \text{ cof. } v;$$

$$9, 751105 \quad 9, 731100$$

$$Rs(1 - ss) = 0, 134856 + 0, 262368 k \text{ cof. } v;$$

$$9, 129870 \quad 9, 418910$$

$$Ss(1 - ss) = 0, 030176 + 0, 088736 k \text{ cof. } v;$$

$$8, 479, 18 \quad 8, 948100$$

haeque formulas primum per I_{12} deinde per I_{11} mul-
tiplicari oportet, hoc est conjunctim per

$$1, 15943 + 0, 21933 k \text{ cof. } v;$$

$$0, 064244 \quad 9, 341098$$

unde prodeant formae $g + h k \text{ cof. } v$. Facta igitur mul-
tiplicatione reperitur:

$$g = 1, 14912; \quad h = 0, 19756;$$

$$g' = 0, 65366; \quad h' = 0, 74788;$$

$$g'' = 0, 15636; \quad h'' = 0, 33378;$$

$$g''' = 0, 03498; \quad h''' = 0, 10950;$$

MOTUS PLANETARUM.

19. Hinc pro motu aphelii terre medio erit

$$2g' + h' = 2, 05520; \quad 3g' + h = 3, 64492$$

$$\frac{445}{271} (2g' + h) = 0, 017985; \quad \frac{h'}{271} (3g' + h) = 0, 012265;$$

unde tempore, quo sol motu medio angulum ω conf-
cit, aphelium terre promovetur per spatium

$$0, 005720 n \omega = \frac{186538}{1067}, \text{ ob } n = \frac{1067}{186538}.$$

Ponamus jam $\omega = 360^\circ = 1296000''$, ut obtineamus
aphelii motum annuum, qui prodibit $= 6'' 95 = 6'' 57'''$,
& motus secularis $= 695'' = 11', 35''$. Quare si terra
tantum à Jove perturbaretur, aphelium ejus respectu
stellarum fixarum promoveretur

Tempore unius anni per spatium $6'' 57'''$,
Tempore centum annorum per spatium $11', 35''$,

Saturus igitur & Jupiter conjunctim imprimunt aphe-
lio terre motum annuum $7'', 19'''$. Reverta autem quot-
annis promoveri observatur per spatium $11''$ circiter.

20. Omnis mutationibus, quae excentricitatem &
parametrum afficiunt, quaeramus statim correctionem,
quam locus terre in orbita exigit, ac pro coefficienti-
bus B' & C' (§. CXXIII) obtinemus valores sequentes:
 $B' = -0, 03650; \quad C' = +0, 01381.$

Quare si n jam denotet angulum, qui erit, si longi-
tudo Jovis à longitudine terre subtrahatur, longitudo
terre per tabulas solito more computatas sequentem
correctionem recipere debet:

$$-7'', 06 \sin. n + 2'', 67 \sin. 2n;$$

quae ergo nunquam ad decem minuta secunda exsur-
gere potest. Verumtamen haec correctiones maximi sunt
momenti, quandoquidem Theoria motus solis jam ad
tantam perfectionem est perducta, ut in calculo vix unum
minutum secundum negligere fas sit. Deinde cum Luna

112 INVESTIGATIO PERTURBATIONUM

fore tantumdem motum tertiae perturbare sic inventa, neque effectus per observationes rite comprobari potest, nisi utriusque vera quantitas per Theoriam sit explorata.

21. Motus linearum nodorum motui aphelli tam exacte aequalis deprehenditur, ut differentia vix ad partes milionesimas ascendat, discrimen autem in hoc versatur, quod aphellium secundum ordinem progreditur, dum nodi motum retrogradum tenent. Motus igitur hujus linearum nodorum ita est comparatus ut retrogradariur

Tempore unius anni per spatium $6''$, $57'''$,

Tempore 100 annorum per spatium $11'$, $35''$.

Vicissim ergo linea nodorum orbitae Jovis ad eclipticam relatæ tanto motu retrogredietur, quatenus ipsa terra actioni Jovis est subiecta: qui effectus probe distingui debet ab eo, quem reliqui planetae actione sua innediare in Jovem exerunt, unde peculiaris linearum nodorum Jovis motus oritur non pendens à mobilitate planorum eclipticæ. Ex quo intelligitur motum observationum nodorum cuiusque planetae esse effectum mixtum partim ex mobilitate ejus propriae orbitae partim vero ex mobilitate ipsius eclipticæ oriundum, qui propterea modo magis rationalis desinitur, si orbitae planetarum non cum plano eclipticæ, utpote mobili, verum cum plano respectu stellarum fixo, veluti forsitan cum plano aequatoris solis comparentur.

22. Secorism autem hæc mobilitas orbitae tertiae ab actione Jovis profecta sentiri debet in latitudine stellarum fixarum, quæ inde variabilis reddetur. Maximam vero mutationem subibunt ex stellæ fixæ, quarum longitudo in nodos orbitae Jovis incidit, & quæ est vel 9° , $80'$, vel $35'$, $80''$; hæcque maxima mutatio ob inclinationem orbitae Jovis = 1° , $19'$, $10''$ singulis annis valebit $0''$,

$0''$, $16'' = 9''$, singulique seculis $16''$; quæ propterea elapso quovis seculo ita se habebit:

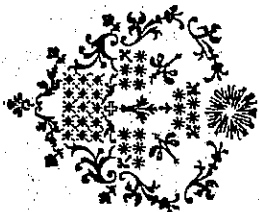
Si longitudo stellæ sit 9° , $80''$

ejus latitudo $\left\{ \begin{array}{l} \text{decrevit} \\ \text{crevit} \end{array} \right\} 16''$ si latitudo fuerit $\left\{ \begin{array}{l} \text{borealis} \\ \text{austrialis} \end{array} \right\}$

At si longitudo stellæ sit $35'$, $80''$

ejus latitudo $\left\{ \begin{array}{l} \text{crevit} \\ \text{decrevit} \end{array} \right\} 16''$ si latitudo fuerit $\left\{ \begin{array}{l} \text{borealis} \\ \text{austrialis} \end{array} \right\}$

pro reliquis stellis fixis hæc mutatio secularis in latitudine diminui debet in ratione sinus totius ad cosinum differentiae longitudinis stellæ ab his duobus limitibus.

Prix de 1756.

P